

รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker

and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

The Model of Creative Leadership Based on Jeanette Plache Parker and Lucy
Gremillion Begnaud Theory of School Administrators under The Pattani Primary
Educational Service Area Office 2

กัลยดา พงศ์ศิริ^{1*} และจรุณี แก้วเอียน²

Kalyada Pongsiri^{1*} and Jarunee Kao-ian²

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา¹

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา²

Master degree of Department of Education Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University¹

Faculty of Education, Yala Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: 736593006@yru.ac.th เบอร์โทรศัพท์ 062-435-6714

(Received: March 21, 2024; Revised: February 20, 2025; Accepted: April 2, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 2) เพื่อสร้างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud เพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างรูปแบบและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เครื่องมือ คือแบบสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ .988 และนำรูปแบบมาสร้างแบบสอบถามระดับความเหมาะสมในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างคือ ครู จำนวน 259 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของรูปแบบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านความยืดหยุ่น 3) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

2. รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ประกอบด้วย

1. ด้านวิสัยทัศน์ ได้แก่ 1) มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทสถานศึกษาเพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง 2) มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา 3) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อติดตามการบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา 2. ด้านความยืดหยุ่น ได้แก่ 1) มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานที่หลากหลาย 2) มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรมีความเหมาะสมถูกต้องตามกฎระเบียบของสถานศึกษา 3) มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบอำนาจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบ 3. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ได้แก่ 1) เป็นที่ปรึกษาชี้แนะแนวทางและช่วยแก้ปัญหาได้ 2) รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา 3) นำความรู้และประสบการณ์ในอดีตมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ เมื่อนำรูปแบบไปหาระดับความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ; ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the characteristics model of creative leadership based on Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud Theory of School Administrators under The Pattani Primary Educational Service Area Office 2. 2) To create the model of creative leadership based on Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud Theory of School Administrators under The Pattani Primary Educational Service Area Office 2. The research tools consisted of with in – depth interview and used a model that has been passed by experts to check the empirical data by using a questionnaire that has been check the content validity by three experts with an IOC value from 0.67-1.00 and reliability coefficients of .988 and used a creative leadership model based on Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud Theory of school administrators under the Pattani Primary Educational Service Area Office 2 with 259 research sample. Analysis through statistical software packages by using the statistics of average and standard deviation. The research finding were as follows.

1. The characteristics of the creative leadership model according to theory on Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud Theory of school administrators under the Pattani Primary Educational Service Area Office 2 consisted of three main components. 1) vision 2) flexibility and 3) problem solving ability.

2. The creative leadership based on Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud Theory of school administrators under the Pattani Primary Educational Service Area Office 2 consisted of three attributes. 1. Vision 1) The administrators analyze and synthesize the school context to determine what will happen in the future that will lead to changed. 2) The administrators have prepared and educational quality development plan and annual action plan that is consistent with the educational institution's vision. 3) The administrators have and evaluation performance to the

educational development plan and annual action plan to improvements and monitor the achievement of school's vision. 2. Flexibility 1) The administrators have the knowledge and ability to solve a variety of operational problems. 2) The administrators have improved and changed their work methods to suit and correct the organization. 3) The administrators assign duties, responsibilities and authority to subordinates with not violate the rules. 3. Problem solving ability 1) The administrators be a consultant, give guidance and help to solve problems. 2) The administrators listen to the problems that occur and find ways or suggestions to solve the problems. 3) The administrators apply past knowledge and experience to solve problems in situations. The finding level of suitability for implementation was found that the overall and each aspect were at the highest level.

Keyword: Models; Creative Leadership; School administrators

บทนำ

นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการศึกษามีบทบาทและเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคง ดัง พระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสให้กับพสกนิกรของพระองค์ตลอดระยะเวลาการครองราชย์ 70 ปี ซึ่งล้วนแต่เป็นคำสอนที่ทรงคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ของทุกคนเกี่ยวกับด้านการศึกษาความตอนหนึ่งว่า “ความรู้นั้นสำคัญยิ่งใหญ่ เพราะเป็นปัจจัยให้เกิดความฉลาด ความสามารถ การศึกษาหาความรู้สำคัญตรงที่ว่าต้องศึกษาเพื่อให้เกิด” “ความฉลาดรู้” คือ รู้แล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทุกประเทศใช้เป็นนโยบายหลักสำหรับการพัฒนาประเทศ ที่ผ่านมามีประเทศไทยอยู่ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองหลายครั้ง ทำให้ต้องมีการจัดการศึกษาให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงการพัฒนา กำลังคนของประเทศ เพื่อให้ก้าวทันต่อกระแสโลกและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การเปลี่ยนแปลงที่ราบเรียบแต่รวดเร็วทำให้เกิดการสร้างสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ที่ผู้นำองค์กรในโลกธุรกิจเรียกสภาพแวดล้อมนี้ว่า “VUCA” คำนี้ได้ถูกกำหนดขึ้นในช่วงปลายทศวรรษที่ 1990 เป็นคำที่กลุ่มทหารได้นำมาใช้ว่ากล่าวกันถึงโลกในช่วงนี้ว่า VUCA World ซึ่งมาจากคำว่า Volatility (ความผันผวน) Uncertainty (ความไม่แน่นอน) Complexity (ความซับซ้อน) และ Ambiguity (ความคลุมเครือ) ผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลและการพัฒนาความเป็นผู้นำที่เกิดการสะท้อนแนวคิดถึงโลกธุรกิจที่ไม่เสถียรและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (Kirk Lawrence 2013, อ้างถึงใน ศรุตา ชัยสุวรรณ, 2561) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศในระยะยาวกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ นำความเปลี่ยนแปลงกล้าเสนอแนวความคิดที่แปลกใหม่ คิดในสิ่งที่คนอื่นไม่คิด มองในสิ่งที่คนอื่นไม่มอง ทำในสิ่งที่คนอื่นไม่ทำเป็นคนอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีสติสัมปชัญญะแม้จะตกอยู่ในสถานการณ์ที่กดดันและเลวร้ายแค่ไหนก็สามารถมองโลกในแง่ดีได้ สามารถฟันฝ่าอุปสรรคนานัปการมองวิกฤตเป็นโอกาสเสมอ คือลักษณะของบุคคลที่มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมี

คุณสมบัติเด่น คือ 1) มีความคิดริเริ่ม (Originality) บุคคลมีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น ชอบทำในสิ่งที่สลับซับซ้อน เชื่อมั่นในแนวคิดของตนเอง 2) มีความยืดหยุ่น (Flexibility) บุคคลมีความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลายแง่มุม ปรับเปลี่ยนความคิด การกระทำและวิธีการตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชาญฉลาดเปิดหู เปิดตา รับรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา 3) มีความคล่อง (Fluency) สามารถหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็วในระยะเวลาที่จำกัด สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ทันทีที่แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่คับขันตอบสนองต่อปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างดีเยี่ยม 4) มีความละเอียดลออ (Elaboration) บุคคลที่สามารถคิดได้อย่างละเอียดลออ สุขุมรอบคอบ มีเหตุผล ตรรกะ ตระหนักดีว่าไตร่ตรองอย่างเป็นระบบไม่มองข้ามรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่คนอื่นมองข้าม 5) มีความคิดเชิงบวก (Positive Thinking) บุคคลที่มีความคิดที่หลากหลายมิติ มองเห็นโอกาสในวิกฤติเสมอ มองตนเองและคนรอบข้างในแง่ดี สดชื่น (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ และคณะ, 2556)

จากการศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือการมีปฏิริยาตอบสนองเชิงจินตนาการในโลกแห่งอนาคตโดยการคิดไตร่ตรอง อย่างละเอียดรอบคอบในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีความกดดันและท้าทาย เนื่องจากกระบวนการดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของผู้นำโดย Jeanette Plauche Parker ศาสตราจารย์ด้านการศึกษามหาวิทยาลัยหลุยเซียนาสเตตและผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอัจฉริยะและ Lucy Gremillion Begnaud ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านการสอน กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ในหนังสือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่าประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) ความยืดหยุ่น 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ และคณะ, 2556) จะเห็นได้ว่าที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เน้นให้มีการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สร้างสรรค์และท้าทายมองเห็นปัญหาเป็นโจทย์และให้เรียนรู้วิธีแก้ไข สร้างวิสัยทัศน์มีภาวะผู้นำที่จะปรับปรุงพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงบริหารองค์กรตามบริบทได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพส่งผลต่อเป้าหมายที่ได้วางไว้ซึ่งเป็นการพัฒนางานด้านการศึกษา

จากการศึกษาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564-2565 มีผลคะแนนที่ต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษารายงานสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา (SAR) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ผลการประเมินระดับยอดเยี่ยม มีเพียง 28 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 25.69 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2, 2565) เห็นได้ว่ามีหลายโรงเรียนที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าอาจเนื่องมาจากหลากหลายสาเหตุ เช่นการขาดทักษะการสื่อสารรวมทั้งการสร้างแรงจูงใจในการทำงานของครู รวมทั้งไม่สามารถบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 เกี่ยวกับการบริหารการศึกษากล่าวว่า ปัญหาด้านการบริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน โดยพบว่าการศึกษาดูต้องได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยผ่านการบริหารสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ 4 ฝ่ายงาน ผู้บริหารแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านความรู้ความสามารถและวิสัยทัศน์ การปรับตัวการแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยประสบการณ์และความเข้าใจลึกซึ้ง ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ และคณะ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะมีคุณสมบัติด้านมีความยืดหยุ่น มีความสามารถในการปรับตัว มีวิสัยทัศน์มีภาวะผู้นำทั้งทางด้านการคิดและการกระทำนำด้วยการมองภาพในอนาคตที่กว้างไกล ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นกุญแจสำคัญที่เชื่อมโยงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนต้องใช้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษารวมถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีผลต่อการบริหารจัดการและควมมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ค้นคว้าอิสระเห็นถึงความสำคัญจึงนำสู่การศึกษารูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 เพื่อนำผลเป็นข้อมูลให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษานำไปปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทในสถานศึกษา และสามารถนำไปพัฒนาการบริหารงานเพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2
2. เพื่อสร้างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 เพื่อให้ได้ประเด็นการสัมภาษณ์

1.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน ประกอบด้วย ครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำไปสร้างกรอบแนวคิดและร่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากเก็บข้อมูลในข้อ 1.1 และ 1.2 มาयर่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

2.2 นำร่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 มาสร้างแบบสอบถามสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบในการนำไปปฏิบัติ เป็นข้อคำถาม 5 ระดับ จำนวน 3 ด้าน 30 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ มีจำนวน 10 ข้อ 2) ด้านความยืดหยุ่น มีจำนวน 10 ข้อ 3) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา มีจำนวน 10 ข้อ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ที่ระดับ .988

2.3 แบบสอบถามสอบถามความเหมาะสมของรูปแบบในการนำไปปฏิบัติ
กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จำนวน 295 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Without Replacement) วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

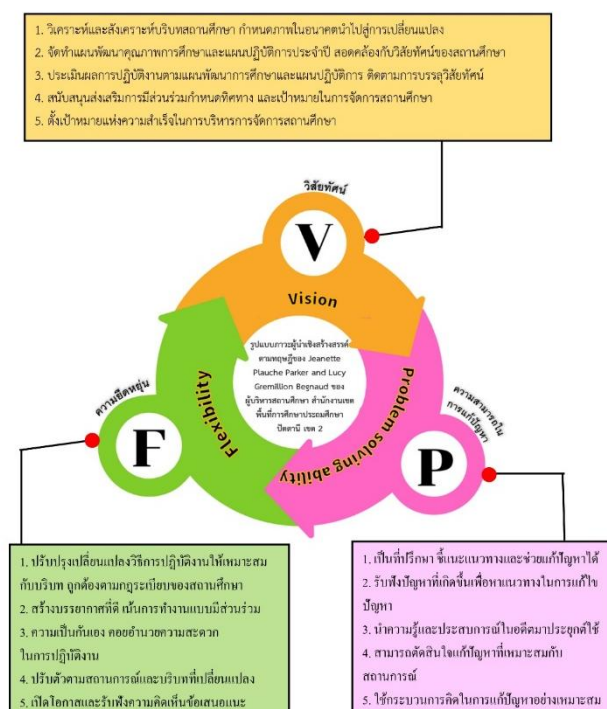
1. คุณลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านวิสัยทัศน์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถมองภาพอนาคตและต้องกำหนดจุดหมายปลายทางที่ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนหรือของผู้รับบริการ ซึ่งวิสัยทัศน์เป็นหัวใจสำคัญในเรื่องของการพัฒนาองค์กรหรือจุดร่วมในการพัฒนาเป้าหมายร่วมกันเป็นเหมือนเข็มทิศ เพราะฉะนั้นการวางแผนหรือการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนก็จะไม่ทำให้เสียเวลาในการดำเนินงานและตอบโจทย์ในนโยบายทุกระดับ มีการ SWOT (SWOT Analysis) โดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อนต่าง ๆ โดยใช้ภาคีเครือข่าย ใช้ทุกมิติมาร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ ตัวแทนชุมชน ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง สนับสนุนให้มีการแสดงความคิดเห็นในการขับเคลื่อนสถานศึกษาร่วมกันจากทุกฝ่าย เพื่อสะท้อนความต้องการของชุมชน ผู้ปกครองร่วมกัน

1.2 ด้านความยืดหยุ่น คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับตัวตามสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรมีความเหมาะสมถูกต้องตามกฎระเบียบของสถานศึกษาเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่แตกต่างของผู้ได้บังคับบัญชา มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานที่หลากหลายสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบอำนาจแก่ผู้ได้บังคับบัญชาที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการปฏิบัติงานและวางแผนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ มีความเป็นกันเองและคอยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานโดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม

1.3 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ผู้บริหารควรนำความรู้หรือศาสตร์ด้านต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา หรือทฤษฎีใดที่เหมาะสมกับสถานการณ์แบบใด ต้องใช้การไตร่ตรอง คิครอบคอบอาศัยจากประสบการณ์ในการบริหารงาน การตัดสินใจของผู้บริหารบางครั้งต้องอาศัยเวลาในการคิดทบทวนถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการบริหารงาน บางครั้งอาจจะไม่ถูกใจ แต่เป็นแนวทางที่ถูกต้อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารต้องอาศัยความร่วมมือและเปิดใจแก้ปัญหาให้ตรงจุดโดยมีขั้นตอนที่ชัดเจน ผู้บริหารที่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็ว การปฏิบัติงานก็จะไม่ติดขัดสามารถแก้ไขได้และให้คำปรึกษาแก่ครู ต้องมีวิธีการและทางออกให้สำหรับปัญหานั้น ๆ

2. รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 มีดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) ได้กำหนดรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ดังนี้ 1) วิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทสถานศึกษา กำหนดภาพในอนาคตนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง 2) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

- 3) ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ติดตามการบรรลุวิสัยทัศน์
- 4) สนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมกำหนดทิศทาง และเป้าหมายในการจัดการสถานศึกษา
- 5) ตั้งเป้าหมายแห่งความสำเร็จในการบริหารการจัดการสถานศึกษา

2. ด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) ได้กำหนดรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ดังนี้ 1) ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบท ถูกต้องตามกฎระเบียบของสถานศึกษา 2) สร้างบรรยากาศที่ดี เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม 3) ความเป็นกันเอง คอยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน 4) ปรับตัวตามสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง 5) เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ

3. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem solving ability) ได้กำหนดรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ดังนี้ 1) เป็นที่ปรึกษา ชี้แนะแนวทางและช่วยแก้ปัญหาได้ 2) รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา 3) นำความรู้และประสบการณ์ในอดีตมาประยุกต์ใช้ 4) สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ 5) ใช้กระบวนการคิดในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 มีดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน (n=3)

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความเหมาะสม			
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	ด้านวิสัยทัศน์	4.51	0.22	มากที่สุด	1
2	ด้านความยืดหยุ่น	4.42	0.23	มาก	3
3	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.44	0.27	มาก	2
รวม		4.46	0.19	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46, SD= 0.19) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 4.51, SD= 0.22) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X}$ = 4.44, SD= 0.27) และด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X}$ = 4.42, SD= 0.23) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการนำรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์ ไปปฏิบัติ (n=295)

ข้อ	ด้านวิสัยทัศน์	ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทสถานศึกษาเพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง	4.85	0.37	มากที่สุด	1
2	มีการตั้งเป้าหมายแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานบริหารการจัดการสถานศึกษา	4.55	0.50	มากที่สุด	5
3	มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.69	0.59	มากที่สุด	2
4	มีการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนร่วมนำกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการจัดการสถานศึกษา	4.58	0.50	มากที่สุด	4
5	มีความสามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ตระหนักและเห็นคุณค่าในการเกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.45	0.51	มาก	7
6	มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์	4.22	0.70	มาก	8
7	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อติดตามการบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.61	0.53	มากที่สุด	3
8	ใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจ	4.51	0.57	มากที่สุด	6
9	มีความสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษานำไปสู่ทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ดี	4.16	0.57	มาก	9
10	สามารถนำแนวความคิดมาสู่แนวทางปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	4.51	0.54	มากที่สุด	6
รวม		4.51	0.22	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ ด้านวิสัยทัศน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, SD = 0.22) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทสถานศึกษาเพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}$ = 4.85, SD = 0.37) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.69, SD = 0.59) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษานำไปสู่ทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ดี ($\bar{X}$ = 4.16, SD = 0.57)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการนำรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ด้านยืดหยุ่น ไปปฏิบัติ (n=295)

ข้อ	ด้านความยืดหยุ่น	ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	มีการปรับตัวตามสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง	4.53	0.52	มากที่สุด	4
2	มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรมีความเหมาะสมถูกต้องตามกฎระเบียบของสถานศึกษา	4.58	0.51	มากที่สุด	1
3	เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่แตกต่างของผู้ใต้บังคับบัญชา	4.49	0.55	มาก	5
4	มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานที่หลากหลาย	4.28	0.44	มาก	9
5	สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน	4.31	0.63	มาก	8
6	มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและมอบอำนาจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบ	4.47	0.54	มาก	6
7	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการปฏิบัติงานและวางแผนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ	4.11	0.31	มาก	10
8	มีความเป็นกันเองและคอยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน	4.54	0.53	มากที่สุด	3
9	สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้	4.43	0.54	มาก	7
10	สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานโดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม	4.57	0.53	มากที่สุด	2
รวม		4.42	0.23	มาก	

จากตารางที่ 3 ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ ด้านความยืดหยุ่นโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $SD = 0.23$) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรมีความเหมาะสมถูกต้องตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.51$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานโดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.53$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการปฏิบัติงานและวางแผนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.31$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการนำรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ไปปฏิบัติ (n=295)

ข้อ	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	ใช้กระบวนการคิดในการแก้ปัญหอย่างเหมาะสม	4.53	0.55	มากที่สุด	3
2	มีกระบวนการแก้ปัญหาที่มีแบบแผนและทิศทางเป็นขั้นตอน	4.52	0.57	มากที่สุด	4
3	สามารถแก้ไขปัญหที่เกิดจากความขัดแย้งในสถานศึกษาให้คลี่คลายไปในทางที่ดีได้	4.50	0.59	มาก	5
4	เป็นที่ปรึกษา ชี้แนะแนวทางและช่วยแก้ปัญหาได้	4.57	0.54	มากที่สุด	1
5	มีทักษะและไหวพริบในการแก้ไขปัญหเฉพาะหน้า	4.23	0.47	มาก	7
6	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา	4.35	0.68	มาก	6
7	รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา	4.57	0.55	มากที่สุด	1
8	นำความรู้และประสบการณ์ในอดีตมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบัน	4.56	0.56	มากที่สุด	2
9	มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการแก้ปัญหอย่างใกล้ชิด	4.04	0.30	มาก	8
10	สามารถตัดสินใจแก้ปัญหที่เหมาะสมกับสถานการณ์	4.56	0.54	มากที่สุด	2
รวม		4.44	0.27	มาก	

จากตารางที่ 4 ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาโดยภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.27$) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ในแต่ละข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษา ชี้แนะแนวทางและช่วยแก้ปัญหาได้ ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.55$) และผู้บริหารสถานศึกษารับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้และประสบการณ์ในอดีตมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.56$) และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตัดสินใจแก้ปัญหที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.54$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการแก้ปัญหอย่างใกล้ชิด ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.30$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยอภิปรายผลได้ ดังนี้

คุณลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จากผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทสถานศึกษา เพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อติดตามการบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมองภาพในอนาคตอย่างชัดเจนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ คนที่มีวิสัยทัศน์จะเป็นคนที่มองไกล กล้าที่จะปรับเปลี่ยนเรียนรู้เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ เพื่อที่จะกำหนดทิศทางและจุดหมายที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยกานต์ เลขานุกิจ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งพบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการบริหารจะเป็นผู้ที่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาโดยสร้างความคาดหวังระดับสูง

2. คุณลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ด้านความยืดหยุ่น จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กรมีความเหมาะสมถูกต้อง ตามกฎระเบียบของสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานโดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการปฏิบัติงานและวางแผนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่แตกต่างของผู้ใต้บังคับบัญชา เนื่องจากว่า สถานการณ์ปัจจุบันที่มีความผันผวนอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารที่สามารถใช้ความสามารถในการคิดและมองปัญหา พร้อมทั้งจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสมปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่คลุมเครือ กัดดัน ทำลาย หรือมีความไม่แน่นอนได้อย่างไม่มีปัญหา สอดคล้องกับชนภรณ์ อีอัครกุล (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ความยืดหยุ่นเป็นความเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะยอมรับในการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้มีการจูงใจให้ผู้ร่วมงานให้เห็นคุณค่าในการทำงานของตนเอง

3. คุณลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีของ Jeanette Plache Parker and Lucy Gremillion Begnaud สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเป็นที่ปรึกษา ชี้แนะแนวทางและช่วยแก้ปัญหาได้ รับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาสามารถนำความรู้และประสบการณ์ในอดีตมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นเรื่องที่จำเป็น มีอาจหลีกเลี่ยงได้ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องประสบพบเจอเป็นประจำทุกวัน การนำความรู้และประสบการณ์ในอดีตมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัจจุบันหากผู้บริหาร

สามารถแก้ไขปัญหาให้คลี่คลายไปในทางที่ดีได้ ก็จะสะท้อนถึงคุณภาพของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับของ จันจิรา น้ำขาว (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันกับครูและบุคลากร โดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดของสถานศึกษา กระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการไขปัญหาร่วมกัน โดยมีวิธีการการแก้ปัญหามากกว่าหนึ่งทางเลือก ผู้บริหารยังสามารถเลือกทางออกที่ดีที่สุดที่ทำให้ทุกฝ่ายพอใจและได้รับผลประโยชน์การแก้ปัญหาเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลสองบุคคล หรือมากกว่าขึ้นไป

4. ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ ด้านวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรอชียะห์ ลาเต๊ะ (2560) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของมะนาฟี อินนุยชี (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส พบว่าด้านวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากการที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของผู้บริหารที่ต้องมีคุณสมบัติภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบท เพื่อกำหนดภาพในอนาคตที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง วางแผนปฏิบัติการตามกลยุทธ์ พันธกิจและเป้าหมายสามารถนำแนวคิดมาสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการกำหนดภาพความสำเร็จของสถานศึกษาที่ทันสมัยและความต้องการของโลกในยุคปัจจุบัน

5. ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ ด้านความยืดหยุ่น โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเตือนใจ สุนกุล (2562) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความยืดหยุ่น โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงมีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามกฎระเบียบ ข้อบังคับและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับชนภรณ์ อีอตระกูล (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ความยืดหยุ่นว่าเป็นความเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและพร้อมที่จะยอมรับในการเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้มีการจูงใจให้ผู้ร่วมงานให้เห็นคุณค่าในการทำงานของตนเอง

6. ความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของพัชรี อินทาปัจ (2563) ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านวิสัยทัศน์ผู้บริหารควรสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษานำไปสู่ทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ดีและสามารถดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ สามารถที่จะสื่อสารต่อผู้ใต้บัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักและเกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน
2. ด้านความยืดหยุ่นผู้บริหารควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในการปฏิบัติงานและการวางแผนงานให้มีประสิทธิภาพ ควรมีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาการดำเนินการที่หลากหลาย พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการส่งเสริมคิดหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานและสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่แตกต่างของผู้ใต้บังคับบัญชา
3. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ผู้บริหารควรมีการกำกับติดตามตรวจสอบการแก้ปัญหาอย่างใกล้ชิด มีทักษะและไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความขัดแย้งในสถานศึกษาให้คลี่คลายไปในทางที่ดีได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2
2. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, จักรกฤษณ์ โปตาพล และวิไลพรรณ เสรีวัฒน์. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ : สิ่งที่ต้องทำสำหรับทุกคนในอนาคต*. ขอนแก่น: คลังนา.
- จันจิรา น้ำขาว. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนภรณ์ อีตระกูล. (2560). *องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- เดือนใจ สุนกุล. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พัชรี อินทาปัจ. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มะนาพี อินบุญชี. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดนราธิวาส*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

รอชียะห์ ลาเต๊ะ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศรุดา ชัยสุวรรณ. (2561). การศึกษาในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีจำกัด.

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). 7 ทศวรรษได้ร่วมพระบารมีพระบรมราโชวาทด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : เอส. ซี.พรีนท์แอนด์แพค.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. (2565). รายงานสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา (SAR) ระดับการศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2565. : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2

หทัยกานต์ เลหานุกิจ. (2563). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

